

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 12541/10
03.03.2011.године
Б Е О Г Р А Д

ОБЛ-14.1 ПОЧЕТАК РОКА ЗАСТАРЕЛОСТИ И НАСТУПАЊЕ
ЗАСТАРЕЛОСТИ
нематеријална штета и коначна дијагноза

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Маргите Стефановић, председника већа, Весне Митровић и Миланке Вукчевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступају пуномоћници АБ и АБ1, адвокати, против тужене Републике Србије – Министарства унутрашњих послова, кога заступа Републички јавни правобранилац са седиштем у Београду, ул. Немањина бр.26, ради накнаде нематеријалне штете, вредност предмета спора 2.962.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П.бр.44295/2010 од 26.03.2010.године, у седници већа одржаној дана 03.03.2011.године, донео је

П Р Е С У Д У

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П.бр.44295/2010 од 26.03.2010.године у делу става првог изреке у односу на накнаду нематеријалне штете за претрпљени страх, за претрпљене физичке болове и за претрпљене душевне болове због повреде права и слобода личности и у том делу жалба тужиоца се **ОДБИЈА**, као неоснована.

У преосталом делу става првог изреке, у односу на душевне болове због умањења животне активности, као и у ставу другом и ставу трећем изреке, иста пресуда се **УКИДА** и предмет **ВРАЋА** истом суду, на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П.бр.44295/2010 од 26.03.2010.године, ставом првим изреке, одбија се тужбени захтев тужиоца АА, којим је тражено да суд обавезе тужену Републику Србију – Министарство унутрашњих послова, да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за

претрпљени страх износ од 655.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 615.000,00 динара, за душевне болове због повреде права и слобода личности износ од 355.000,00 динара и за душевне болове због општег умањења животних активности износ од 1.337.000,00 динара, укупно износ од 2.962.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке одбија се захтев тужиоца да суд обавезе тужену да му накнади трошкове парничног поступка. Ставом трећим изреке обавезује се тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против ове пресуде благовремено је изјавио жалбу тужилац, побијајући исту у целини, због непотпуно и погрешно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у границама овлашћења из члана 372. Закона о парничном поступку, па је оценио да је изјављена жалба делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 1, 2, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а жалба не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. и став 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је избегао у Србију за време акције „Олуја“ 1995.године, а након тога је од стране радника Министарства унутрашњих послова у Београду лишен слободe и принудно одведен у камп у Ердуту где је био изложен физичком и психичком малтретирању. Тужилац је одатле, у другој половини септембра 1995.године, послат на ратиште у Босну и Херцеговину, између Мркоњић Града и Босанског Петровца, где је учествовао у борбеним дејствима, да би се крајем 1995.године вратио у Београд. Од када се вратио са ратишта не осећа се добро, сања ратне догађаје, а већ у јануару 1996.године је оболео физички и психички јер није могао да спава, постао је нервозан и безвољан. Према налазу и мишљењу вештака медицинске струке догађаји на ратишту, све до тужиочевог повратка, су могли да утичу на погоршање тужиочеве коронарне болести коју је имао и пре одласка на ратиште, а након повратка са ратишта крајем 1995.године тужилац је оболео од посттрауматског стресног поремећаја, као последице претрпљеног страха. Тужилац је трпео физичке болове и страх у интензитету и временском трајању ближе наведеним у налазу и мишљењу вештака, а умањење животне активности тужиоца на основу усаглашеног мишљења вештака психијатријске струке и вештака интернисте-кардиолога је 70%. При томе, обољење срчане кесе које није постојало у децембру 1995.године, откривено је 1999.године и није у узрочно последичној вези са мобилизацијом и боравком на ратишту, док су догађаји током мобилисања и боравка на ратишту могли да погоршају већ постојеће обољења тужиоца. Према медицинској документацији у списима тужилац се први пут јавио лекару неуропсихијатру због психичких тегоба које је осећао 28.фебруара 2005.године, а због срчаних тегоба, тужилац је први пут прегледан код кардиолога, након доласка са ратишта, 02.12.1995.године, када је постављена дијагноза Angina pectoris i Hypertensio

arterialis и препоручени су лекови за ово обољење.

Првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање у односу на тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете за претрпљени страх, претрпљене физичке болове и душевне болове због повреде права и слободе личности, а на тако утврђено чињенично стање правилно је применио материјално право доносећи побијану пресуду у делу става првог изреке у односу на наведени део тужбеног захтева, при чему је дао довољне и јасне разлоге за такву одлуку, које у свему прихвата и Апелациони суд. Правилно је првостепени суд закључио да је потраживање тужиоца за накнаду штете за претрпљени страх, физичке болове и душевне болове због повреде права и слободе личности застарело, јер су протекли и субјективни и објективни рок из члана 376. Закона о облигационим односима. Наиме, тужилац се са ратишта вратио крајем 1995.године, а тужбу у овој правној ствари је поднео 03.04.2006.године. Већ у време свог повратка са ратишта, а најкасније до јануара 1996.године тужилац је имао сазнања о физичким боловима, страху и душевним боловима због повреде слободе и права личности, а такође и о учиниоцу (одговорном лицу), па је до јануара 1999.године протекло објективни рок од 3 године од сазнања за насталу штету, а до јануара 2001.године протекло је 5 година од настанка штете, у ком року тужилац није поднео тужбу за накнаду наведених видова нематеријалне штете. Због застарелости потраживања правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете за претрпљени страх, претрпљене физичке болове и претрпљене душевне болове због повреде права и слобода личности, због чега је жалба тужиоца морала бити делимично одбијена, а побијана пресуда потврђена у наведеном делу става првог изреке.

На правилност побијане пресуде у наведеном делу изреке не утичу наводи жалбе којима се указује да је првостепени суд требало да примени члан 377. Закона о облигационим односима, јер је тужиоцу штета настала у вези са извршењем кривичног дела противправног лишења слободе од стране радника Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Првостепени суд је ценио овакве наводе тужиоца и правилно закључио да се у конкретном случају не може применити наведена законска одредба, а из разлога наведених у образложењу побијане пресуде, које прихвата и Апелациони суд.

Међутим, у односу на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности, оцена приговора застарелости првостепеног суда се за сада не може прихватити. Наиме, ради правилне оцене приговора застарелости потраживања првостепени суд је требало на поуздан начин да утврди када је тужиочева болест срца, коју је имао и пре одласка на ратиште, а која је погоршана због боравка на ратишту, добила коначан облик, од када почиње да тече рок застарелости потраживања за тај вид нематеријалне штете. Такође, ради правилне оцене приговора застарелости потраживања за накнаду нематеријалне штете због умањења животне активности са неуропсихијатријске стране, првостепени суд је требало да несумњиво разјасни, имајући у виду да је тужилац дужи низ година од повратка са ратишта имао психичке тегобе, а да се први пут јавио лекару неуропсихијатру у фебруару 2005.године, када би тужилац могао да сазна за своје обољење да се лекару јавио одмах после доласка са ратишта, односно да ли би и када, у случају ранијег лечења тужиоца, могла да буде постављена коначна дијагноза његовог обољења и када би болест

добила дефинитиван облик. При томе, првостепени суд није ценио исказ вештака др ВВ са рочишта од 19.03.2010.године у односу на настанак обољења посттравматског стресног поремећаја који се води под шифром Ф43.1, које је констатовано код тужиоца. Пошто првостепени суд није на поуздан начин утврдио наведене околности, а што је од утицаја на правилну оцену истакнутог приговора застарелости потраживања у односу на поменути вид нематеријалне штете, жалба тужиоца је морала бити делимично усвојена, а побијана пресуда укинута у делу става првог изреке у односу на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, те ће имајући у виду и остале наводе жалбе, извести све потребне доказе и евентуално одредити допунско вештачење од стране вештака медицинске струке на околност када би тужилац могао да сазна да су последице његовог обољења трајне, а у односу на посттравматски стресни поремећај, да се јавио лекару и раније започео лечење, односно када би у том случају могла да буде постављена коначна дијагноза, имајући у виду да су симптоми обољења тужиоца исти од повратка са ратишта до постављања дијагнозе у фебруару 2005.године. Такође, првостепени суд ће поуздано утврдити да ли је дијагноза тужиочевог обољења срца постављена дана 02.12.1995.године коначна, да ли је тада дијагностикована болест добила дефинитиван облик, односно када је та болест добила дефинитиван облик. Након изјашњења вештака, првостепени суд ће оценити и изјаву вештака специјалисте неуропсихијатрије у вези начина настанка и времена потребног за настанак тужиочевог неуропсихијатријског обољења, а пошто се вештак изјасни и о моменту када се ово обољење јавља у коначном облику са свим својим пропратним појавама. Након тога првостепени суд ће поново оценити истакнути приговор застарелости потраживања и одлучити о тужбеном захтеву у односу на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности.

Одлука о трошковима поступка зависи од коначног успеха странака у спору, па је побијана пресуда укинута у ставу другом и ставу трећем изреке.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, а на основу члана 377. став 2. Закона о парничном поступку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Маргита Стефановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарница
Светлана Антић